

УДК 614.2:656.2

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ДОНЕЦЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ: 1991—2001 РОКИ. ОГЛЯД

Рогов М. В., начальник Донецької залізниці, Донецьк,

Плаксін Є. А., начальник Медичної служби Управління Донецької залізниці, Донецьк

Ключові слова: лікувально-профілактичні установи, медична допомога, профілактичні медичні огляди, залізниця.

Залізничний транспорт — одна з найважливіших галузей народного господарства. На підприємствах Донецької залізниці трудиться багатотисячний колектив робітників та службовців, що забезпечує перевезення пасажирів і вантажів. Для підтримання стану здоров'я залізничників на належному рівні, надання медичної допомоги створено мережу лікувально-профілактичних установ. У дорожніх, відділкових, вузлових лікарнях, лінійних поліклініках працює великий колектив кваліфікованих медичних працівників, зусилля яких спрямовані на зниження захворюваності, травматизму залізничників, профілактику професійних захворювань, проведення професійного медичного добору для роботи в умовах безперебійності та безпечності руху поїздів, що потрібно розглядати як один з найважливіших напрямків підвищення ефективності роботи залізничного транспорту. Адміністрація Донецької залізниці постійно приділяє пильну увагу розвитку, удосконаленню і забезпеченню стабільної роботи медичних установ.

Для розробки умов ефективної роботи охорони здоров'я Донецької залізниці було застосовано статистичні, фінансові звіти діяльності лікувально-профілактичних установ Донецької залізниці, збірники показників діяльності медичних установ України і залізничного транспорту. Проблема ефективності в охороні здоров'я, у тому числі на залізниці, має медичний, економічний і соціальний аспекти.

Для досягнення медичної ефективності, що виявляється у скороченні тривалості й зростанні результативності лікування, зменшенні кількості повторних госпіталізацій хворих, амбулаторних звернень у лікувально-профілактичні установи залізниці, було використано сучасні технології діагностики захворювань, лікування. Лікувально-профілактичні установи оснащувалися новим сучасним діагностичним обладнанням. У двох дорожніх лікарнях, у відділковій лікарні станції Луганськ, п'ятох вузлових лікарнях працюють кабінети ультразвукового дослідження, що мають сучасне устаткування. У клінічній лікарні станції Донецьк від-

крито дорожній діагностичний центр. Коштом залізниці придбано сучасну ендоскопічну апаратуру, апарати для функціональних досліджень органів дихання, серця, периферичних судин і судин головного мозку.

Середні терміни лікування хворих у стаціонарних відділеннях, оборот ліжка подано у таблиці 1.

Таблиця 1. Середні терміни лікування хворих.

Показник	Рік		
	1992	1996	2001
Середні терміни лікування	16,2	15,4	12,8
Оборот ліжка	19,9	20,5	27,8

Основою економічної роботи системи охорони здоров'я залізничників Донецької залізниці стала реорганізація мережі лікувально-профілактичних установ, ліжкового фонду, його спеціалізація, розвиток амбулаторно-поліклінічної допомоги. Мережа медичних установ Донецької залізниці на початку 90-х років не була адаптованою до економічної ситуації, що змінюється. Переважання в організації медичної допомоги, лікування головним чином у стаціонарних відділеннях на неспеціалізованих (терапевтичних, хірургічних) ліжках було догрим і недостатньо ефективним.

Починаючи з 1994 року, з максимальним використанням наявного потенціалу лікувально-профілактичних установ залізниці, з дотриманням принципу збереження необхідної достатності у формах і обсягах медичної допомоги проводиться комплекс заходів щодо збереження охорони здоров'я на Донецькій залізниці. У 1995-1998 роках проведено роботу з виконання спільного наказу Управління охорони здоров'я Донецької облдержадміністрації та Управління Донецької залізниці щодо раціонального використання ліжкового фонду. Проведено значні зміни в структурі ліжкового фонду, його спеціалізації, розширено надання медичної допомоги в амбулаторних умовах — відкрито денні стаціонари, організовано стаціонари вдома, долікування хворих після гострого періоду в амбулаторних умовах, що дало змогу скоротити середні

терміни перебування хворих на стаціонарному ліжку, витрати на лікування. Максимально по регіонах усунуто дублювання стаціонарних відділень за профілями у залізничних лікарнях і міських (районних) лікарнях. З 1999 року в лікувально-профілактичних установах залізниці реалізується «Програма реформування системи охорони здоров'я залізничного транспорту України на 1999-2003 р.р.» і затверджена начальником Донецької залізниці, погоджена з головою Дорпрофсожу Донецької залізниці «Програма реформування установ охорони здоров'я Донецької залізниці на 2000 рік». Проведені зміни дали можливість створити оптимальну мережу лікувально-профілактичних установ для надання кваліфікованої медичної допомоги, виконання основного завдання залізничної охорони здоров'я — забезпечення збереження здоров'я залізничників на належному рівні.

Зміни в мережі лікувально-профілактичних установ і ліжкового фонду подано в таблицях 2, 3.

Таблиця 2. Мережа установ охорони здоров'я

Назва установи	Рік		
	1991	1996	2001
Лікарня з поліклінікою	17	17	12
Лікарня	1	1	-
Поліклініка	1	1	5
Дорожня станція переливання крові	1	1	-
СЕС	10	-	-
Медичне училище	1	1	1

Таблиця 3. Наявність ліжкового фонду

Показник	Рік		
	1991	1996	2001
1. Кількість ліжок	3780	3060	1800
Забезпеченість на 10 тис. населення	96,3	91,9	61,6
2. Кількість ліжок у денних стаціонарах	-	-	402
Забезпеченість на 10 тис. населення	-	-	13,76

На 2002 рік збережено в цілому мережу лікарень, поліклінік зі структурними підрозділами, збережено кадровий склад. Надання спеціалізованої допомоги розширено за рахунок організації нових відділень (ліжок у складі відділень). Створена система фінансової допомоги залізниці для забезпечення стабільної роботи медичних установ дала змогу утримувати споруди лікарень, поліклінік в оптимальному санітарно-гігієнічному стані, забезпечувати тепло, проводити закупівлю потрібного діагностичного, лікувального обладнання. Відкрито оснащені сучасним устаткуванням відділення: пульмонологічне, центр реабілітації хворих із порушенням мозкового кровообігу (вузлова лікарня на ст. Арте-

мівськ), центр реабілітації осіб, робота яких пов'язана з рухом потягів (відділкова лікарня на ст. Луганськ), дорожнє відділення відновного лікування, дорожній ринологічний центр, дорожній консультативно-діагностичний центр, дорожнє ревматологічне відділення (Дорожня клінічна лікарня на ст. Донецьк). Стаціонарна допомога надається за 23-ма профілями, у 1991 році — за 21-м профілем. Розширено надання медичної допомоги в амбулаторно-поліклінічних умовах — у 15 лікувальних установах відкрито денні стаціонари на 400 ліжок, організовано стаціонари хірургії одного дня, стаціонари вдома, підвищено якість профілактичної роботи.

Завдяки проведеній у 2000 році реорганізації мережі та ліжкового фонду медичних установ залізниці були вивільнені будинки і споруди загальною площею 102,2 тис.м². Скорочення площ допомогло скоротити споживання електроенергії, води і тепла і, незважаючи на зростання цін на енергоресурси, водо- й теплозабезпечення, витрати в грошовому вираженні не зросли.

Динаміку споживання енергоносіїв і води подано в таблиці 4.

Таблиця 4. Споживання електроенергії і води

Енергоносії	1999	2000	2001
Теплова енергія, тис. Ккал	50,4	39,1	32,1
Електроенергія, тис. квт	5113,7	4756,7	4138,8
Вугілля, т	1618,6	1566,4	1306,8
Вода, тис. м ³	329,5	207,6	167,6

З другого півріччя 2001 року, відповідно до договорів, укладених між начальником залізниці і страховою компанією «Інтертрансполіс», головними лікарями лікарень, поліклінік і страховою компанією, у лікувально-профілактичних установах залізниці проводиться лікування застрахованих залізничників за страховими полісами. З Державного бюджету в 2001 році на медикаменти надійшло в лікарні, поліклініки 353 400 грн, на харчування 231 200 грн, страхова компанія за пролікованих у стаціонарних відділеннях і денних стаціонарах хворих за п'ять місяців 2001 року перерахувала на медикаменти 574 610 грн, на харчування 223 352 грн. Це дало можливість зняти напругу в забезпеченні хворих у стаціонарних відділеннях медикаментами й продуктами харчування.

У лікувально-профілактичних установах залізниці створено структуру для досягнення соціальної ефективності, що виявляється у збереженні здоров'я залізничників, профілактиці професійних і загальних захворювань. У 1994 році у вузловій лікарні на ст. Микитівка, у 2000 році в дорожній клінічній лікарні на ст. Донецьк створено лікарсько-експертні комісії — додатково до тих тринадцяти лікарсько-експертних комісій, що працювали раніше, збережено цехову службу та структурні під-

розділи для проведення передрейсових медичних оглядів працівників локомотивних бригад. Якість їх роботи характеризується підвищеною кількістю виявлених під час профілактичних оглядів захворювань, збільшенням кількості осіб, що перебувають на диспансерному обліку, своєчасним виявленням захворювань, ризик яких пов'язаний із

конкретною професією.

Таким чином, проведена реорганізація охорони здоров'я Донецької залізниці, фінансова допомога, що надається адміністрацією залізниці, дали змогу зберегти систему охорони здоров'я залізничників, доступність медичної допомоги, кадровий потенціал медичних установ.

Список літератури

1. Закон України «Про колективні договори і угоди».
2. Програма реформування системи охорони здоров'я залізничного транспорту України на 1999—2003 роки.
3. Програма реформування установ охорони здоров'я Донецької залізниці на 2000 рік.

4. Сибилев В. М. и др. Железнодорожная медицина: Руководство. — М., 1990. — 279 с.

5. Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо покращання надання медичної допомоги населенню» від 07.12.2000 р.

6. Цфасман А. З., Журавлева Г. Н. Клинические основы железнодорожной медицины. — М., 1990. — 183 с.

ОХРАНА ЗДОРОВ'Я ДОНЕЦЬКОЇ ЖЕЛЕЗНОЇ ДОРОГИ: 1991-2001 ГОДИ. ОБЗОР

Н. В. Рогов, Е. А. Плаксин

Проведенная реорганизация органов охраны здоровья Донецкой железной дороги, финансовая помощь администрации дороги позволили сохранить систему органов охраны здоровья железнодорожников, доступность медицинской помощи, кадровый потенциал.

PUBLIC HEALTH SERVICES OF THE DONETSK RAILWAY: 1991-2001. THE REVIEW

N. V. Rogov, Y. A. Plaksin

Spent reorganization in public health services of the Donetsk Railway, financial help by administration of a road have allowed to keep health protection system of the railwaymen, availability of medical aid, personnel potential of medical institutions.